

Stockholm den 15 januari 2020

Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare (SOU 2020:50) (Fi2020/04059)

FAR har beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet *Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare (SOU 2020:50) (Fi2020/04059)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

Sammanfattning

FAR är positivt till förenklade regler för enskilda näringsidkare. Nuvarande regelverk är på flera punkter närmast ännu mer komplicerade än de som gäller för aktiebolag vilket givetvis är mindre lämpligt.

FAR tillstyrker huvudförslaget, med tillägget att uppräknings av sparad räntefördelning ska ske med statslåneräntan plus tre procentenheter samt att återförd periodiseringsfond ska ingå i underlaget för avsättning till en ny periodiseringsfond.

FAR tillstyrker även alternativförslaget, med tillägget att negativ räntefördelning ska slopas i enlighet med huvudförslaget samt att uppräknings av sparad räntefördelning ska ske med statslåneräntan plus tre procentenheter.

Avsnitt 5.1 – Expansionsfonden slopas

Utredningen föreslår att avsättning till expansionsfond tas bort.

Av utredningen framgår att det är relativt få skattskyldiga som använder avsättning till expansionsfond (13 000 år 2017) och att användningen främst används som resultatutjämnning mellan olika beskattningsår och som en form av pensionssparande som återförs efter att näringsidkaren har fyllt 65 år. Enligt utredningen används således inte expansionsfonden huvudsakligen för expansion av näringsverksamheten med lågbeskattade vinstmedel.

Utredaren gör bland annat avvägning mellan den kraftiga förenkling som ett borttagande skulle medföra och den minskade neutraliteten som uppstår gentemot aktiebolag, som ju kan göra investeringar med lågbeskattade vinstmedel.

FAR delar uppfattningen att ett borttagande av expansionsfonden skulle förenkla regelverket. Frågan är då om borttagandet skulle medföra så stora negativa effekter för enskilda näringsidkare att den ändå kan motiveras.

FAR anser att de delar som utredaren beskriver om resultatutjämning mellan åren samt en form av pensionssparande inte motiverar att expansionsfonden är kvar. Resultatutjämning mellan åren bör ske i en form och då är periodiseringsfond ett bättre instrument för detta.

FAR har förståelse för att det finns näringsidkare som kommer i en sämre sits när expansionsfonden tas bort. Detta motverkas av den förstärka avsättningen till periodiseringsfond, särskilt om den ytterligare förstärkningen genomförs som FAR föreslår under avsnitt 5.6.

FAR har en förståelse för de argument och avvägningar som framförs i utredningen och anser att utredaren sammantaget gjort en rimlig avvägning. FAR tillstyrker således förslaget att slopa expansionsfonden och ersätts av en förstärkt möjlighet till avsättning till periodiseringsfond.

Avsnitt 5.2 – Utökad möjlighet till avsättning till periodiseringsfond

Med bakgrund av att expansionsfonden slopas föreslår utredningen att möjligheterna till avsättning till periodiseringsfond istället utökas. Avsättningen ökas från maximalt 30 till 40 procent och periodiseringsfonderna ska kunna behållas i tio år istället för sex år.

Periodiseringsfonden är viktig för enskilda näringsidkare och fyller en väsentlig funktion ur resultatutjämnings synpunkt. Det är också, såsom utredningen påpekar, viktigt att förstärkning sker eftersom expansionsfonden föreslås att tas bort.

FAR tillstyrker en förstärkt möjlighet till avsättning till periodiseringsfond och föreslår under avsnitt 5.6 en ytterligare förstärkning gentemot utredningens förslag som en kompensation för att expansionsfonden tas bort.

Avsnitt 5.3 – Slopad negativ räntefördelning

Utredningen föreslår att den negativa räntefördelningen slopas. Negativ räntefördelning uppkommer om kapitalunderlaget i den enskilda näringsverksamheten negativt. Gränsen är idag satt till 50 000 kronor.

Reglerna om räntefördelning är tvingande och förhållandevis komplexa. Detta medför att risken är hög för omedvetna fel. Dessutom träffar reglerna också skattskyldiga som de inte avser att träffa, till exempel skulder på avskrivna tillgångar. Detta medför en högre skatt för den enskilde näringsidkaren.

Det bör direkt framgå av lagen att god redovisningssed ska styra vilka skulder (och tillgångar) som ska ingå i näringsverksamheten (avsnitt 5.7.2). Enligt god redovisningssed får privata skulder inte ingå i näringsverksamheten. Med en hänvisning till detta i IL kan Skatteverket göra justeringar i de fall det är motiverat.

Av dessa skäl tillstyrker FAR att negativ räntefördelning slopas.

Avsnitt 5.4 – Schabloniserad räntefördelning

Utredningen föreslår att en schabloniserad räntefördelning kvarstår.

Det är mycket viktigt att möjligheten kvarstår att kunna beräkna en kapitalavkastning på det kapital som är satsat i verksamheten. Det skulle vara en kraftig försämring för enskilda näringsidkare om möjligheten togs bort och det skulle försvåra möjligheten att driva företag i form av enskild näringsverksamhet avsevärt. Det skulle dessutom inte vara neutralt mot hur det sker i fåmansföretag.

FAR vill således betona vikten av att denna möjlighet kvarstår och tillstyrker förslaget.

Avsnitt 5.5 – Vissa frågor angående ombildning av enskild näringsverksamhet till annan företagsform

Utredningen föreslår att periodiseringsfonder äldre än sex år (dvs sju till tio år) ska återföras till beskattning vid en ombildning till aktiebolag eftersom aktiebolag själva inte får ha äldre fonder än sex år. Utredningen föreslår också att årets resultat inte enkelbeskattat kan föras över till aktiebolaget.

FAR har en förståelse för de argument och avvägningar som framförs i utredningen och tillstyrker förslaget.

Avsnitt 5.6 – Ordningen för resultatberäkningen och företagssparande

Utredningen föreslår att räntefördelningen flyttas sist av de skattemässiga justeringarna samt att återföring av periodiseringsfond ska göras efter avsättning till årets periodiseringsfond.

I aktiebolag får återförd periodiseringsfond ingå i underlaget för avsättning till årets periodiseringsfond. FAR anser att det blir ytterligare komplexitet i regelverket om återförd periodiseringsfond skulle behandlas på olika sätt beroende på om det är ett aktiebolag eller enskild näringsverksamhet. Det finns heller inte andra skäl till att det medför en förenkling för enskilda näringsidkare.

FAR avstyrker därför förslaget att återförd periodiseringsfond inte ska ingå i underlaget för avsättning till en ny periodiseringsfond.

FAR tillstyrker att räntefördelning läggs sist av de skattemässiga justeringarna.

Avsnitt 5.7 – Beräkning av kapitalunderlaget för räntefördelning

Utredningen föreslår att kapitalunderlaget vid beskattningsårets utgång istället för vid dess ingång ska vara underlag till räntefördelning samt att det direkt ska framgå av lagen att god redovisningssed styr vilka tillgångar och skulder som ska ingå i näringsverksamheten. Sparat räntefördelningsbelopp ska inte ingå i kapitalunderlaget utan räknas upp separat med statslåneräntan. Idag sker uppräknings med statslåneräntan plus sex procentenheter. Vidare föreslås bland annat att övergångspost eller särskild post inte längre ska öka kapitalunderlaget.

Utredningen föreslår vidare övergångsposten ska tas bort. Denna motsvarar negativa kapitalunderlag som fanns vid beskattningsåren 1994 och 1995 och var avsedd att vara tidsbegränsad. Med tanke på att posten avsåg att bara finnas övergångsvis samt att så lång tid förflutet sedan införandet av reglerna har FAR förståelse för utredningens förslag.

Att sänka uppräknings av sparad räntefördelning med så mycket är en väsentlig försämring för enskilda näringsidkare. Det är också väsentligt sämre än vad som gäller för uppräknings av sparad utdelning i fåmansföretag. FAR anser att det är av vikt att ha en neutralitet mellan olika företagsformer i så stor utsträckning som möjligt samt att den försämring som föreslås av utredningen är för stor. FAR avstyrker därför att uppräknings av sparad räntefördelning sänks till bara statslåneräntan och föreslår att den i analogi med uppräknings av sparad utdelning i fåmansföretag ska uppgå till statslåneräntan plus tre procentenheter.

FAR tillstyrker övriga förslag i detta avsnitt.

Avsnitt 5.8 – Tillämpningsgränsen för räntefördelning

Nuvarande beloppsgräns för kapitalunderlaget på 50 000 kronor föreslås slopad för (positiv) räntefördelning.

Detta medför att även de enskilda näringsidkare som har ett mindre kapitalunderlag har möjlighet att göra räntefördelning. FAR ser det som positivt och tillstyrker förslaget.

Avsnitt 6 – Ett alternativt förslagspaket

Utredaren presenterar också ett alternativt förslag där såväl den negativa räntefördelningen som expansionsfonden blir kvar samt att reglerna om periodiseringsfond inte förändras. Förslaget innehåller;

- Räntefördelningen läggs sist.
- Förändringar i kapitalunderlaget för räntefördelning och även expansionsfond i enlighet med huvudförslaget (dock att den särskilda posten finns kvar), inklusive uppräknings av sparad räntefördelning med en lägre procentsats.
- Gränsen för negativ räntefördelning höjs från – 50 000 till – 100 000 kronor och gränsen för positiv räntefördelning på 50 000 kronor tas bort.

Detta alternativ är mindre genomgripande än huvudförslaget, vilket också innebär att det inte medför så stora förenklingar som huvudförslaget för enskilda näringsidkare.

Som tidigare har kommenterats i avsnitt 5.3 anser FAR att den negativa räntefördelningen bör slopas och som framgår under avsnitt 5.7 anser FAR att uppräknig av sparad räntefördelning ska ske med statslåneräntan plus tre procentenheter. FAR:s uppfattningar gäller även alternativförslaget.

Sammanfattningsvis tillstyrker således FAR även alternativförslaget, med tillägget att negativ räntefördelning ska slopas i enlighet med huvudförslaget samt att uppräknig av sparad räntefördelning ska ske med statslåneräntan plus tre procentenheter.

FAR

Åsa Lundvall
Ordförande FAR

Karin Apelman
Generalsekreterare och vd FAR